

Debreczen

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József kir. herceg-u. 1. - Tel. 7-69.

Politikai napilap

Egyes szám ára: 1500 korona
Előfizetési ár egy hóra 35.000 R

Újból a békerevizio.

A lordok házában nemrég beszédet mondott Asquith volt miniszterelnök, egy idő óta Oxford lordja. Témája az angol politikusok kedvence témája volt: a békeszerződések revíziója. Erről a kérdésről már jó egy pár angol politikust hallottunk nyilatkozni, köztük a legjelentősebbeket is, s megállapítjuk, hogy bizony legtöbben, sőt akik erről a kérdésről egyáltalán beszéltek kizárólagosan a békeszerződések revíziója mellett foglaltak állást. Anglia, melynek világpolitikai álma egy jól kiegyensúlyozott Európa, mely természetesen nem veszélyezteti az angol világhegemoniát, nem valami nagy örömmel nézi azokat a folytonos zavarokat, — amelyeket a különböző békék zúdítottak a kontinensre. Éppen ezért az angol külpolitikának állandóan kedvence témája a békeszerződések revíziója. Ezen az utódállamokra vonatkozólag a gazdasági és pénzügyi egység kötelező megtartását. Ennek a mulasztásnak tulajdonítja azon zavarok nagy részét, amelyek utólag állottak elő s amelyekről neki az a véleménye, hogy Európa keletén még a jövőben is fenyegetni fognak. Lord Oxford nézete szerint az egyetlen helyes és egészséges képződmény annak a gazdasági egységnek a fenntartása lett volna, a melyet a régi osztrák-magyar monarchia képezett. Ez a szempont egy olyan angol államférfinak a szempontja, aki elsősorban azt nézi, hogy a világnak berendezkedése hogy konveniens az angol világgazdaság rendszerének. Hogy lord Oxford erre a belátásra eljutott, az lehet egy angol államférfi önzése, aki azért kíván változtatásokat a békeszerződés jelenleg érvényben levő szövegén, hogy ezzel Angliának szerezzen gazdasági előnyöket. — Azonban ha az igazság bármilyen formában is szólal meg, ez már arra mutat, hogy eltiportságából kezd kiemelkedni s kezd a maga számára jogokat követelni. Hiszen Lloyd George emlékezetes beszédei sem tisztára valami plátói szerelem alapján követelték a békeszerződések revízióját, hanem mind arravaló tekintettel, hogy Európában egy egészségesebb, békésebb szellem kaphasson lábra, amelyet Anglia természetesen sokkal jobb szemmel nézne, mint ezt a forrongó, túlfűtött hangulatot, amely minden pillanatban kiszámíthatatlan események kirobbantója lehet.

Ha azonban igaz az a tétel, hogy a világot érdek mozgatja, akkor Magyarországnak igen alapos reményei lehetnek arra, hogy a békeszerződések revíziója — ha nem is rövid időn belül, de mégis belátható idő múlva — bekövetkezik. Mi a kényszerű aláírás pillanata óta nem szüntünk meg egy perere sem hangoztatni, hogy velünk szörnyű igazságtalanság történt s országunknak ilyen csúfos megcsúfolása, a természetellenes ország-

határok megállapítása nem vezethet jóra. A kisantant államainak étvágya kiméretlenül kielégítést nyert, de most ugy vannak valahogy, mint az, aki vacsorára nagyon sokat evett s álmában nyugtalanul mozgolódik. Ez a nyugtalan mozgolódás sehogysem tetszik Angliának s reméljük, hogy ez a nemtetszés előbb-utóbb tényleges cselekvésbe: a békeszerződések revíziójába fog megnyilvánulni.

Marokkóban rosszul állnak a franciák

Abd el Krim csapatai győztesen haladnak előre

Madrid július 16. Hivatalosan jelentik, hogy Taza elővárosát, Bal El Tazát, Abd el Krim csapatai elfoglalták. Taza igen fontos stratégiai pont, amelynek elfoglalásával a francia front egy részét veszély fenyegeti.

Abd el Krim a hozzá küldött francia követnek kijelentette, hogy sem-

mi esetre sem köt fegyverszünetet. Páris, július 16. A mai reggeli lapok tudósítása szerint az erős harcok következtében valószínűleg Tazát kiűrtik.

A helyzet annyira komoly a francia hadseregre, hogy segítségül utnak indítottak egy hadosztályt.

A volt osztrák-magyar monarchia felosztása gazdasági bűn

London, jul. 16. Whelplei amerikai publicista egy már ismételt említett könyvében a volt osztrák magyar monarchia felosztását „gazdasági bűnnek” minősíti.

A volt monarchia — mint a továbbiakban kifejti — a legkevésbé volt hibás a háború kitörésében és mindamellett összehasonlíthatatlanul keményebben bünhődött, mint valamennyi más ellenfél. A magyarság vonzó élénk nép, amelyet csupa szenvedélyes szeretet és megértés tölt el. Ez az ország majdan ismét fontos tényezője lesz Európa vagyonsodásának. Mint

jelentékeny élelmiszer termelő és ipari cikkek kész áruipaca Magyar ország minden tőkebefektetést bőven fog kamatoztatni. Egyelőre az ország stabilitásának a legnagyobb fontosságu feladat, ami azonban nem válhat túlságosan nehézé, hiszen a nép vezetői magas intelligenciájú művelt férfiak, az ország pedig még mindig gazdag bizonyos természeti kincsekben és igen könnyen válhat újból öntudatos és fontos állammá, amely jelentős szerepet játszhat még a felelőtlen balkáni csoport semlegesítésében.

Mit mondott Horthy kormányzó egy amerikai újságírónak

„Folyik a harc a jó és rossz között és a jó fog győzedelmeskedni” — Aldani fogom az a napot, amely a teheről megszabadít”

A New York World június 27-iki száma szenzációs cikket közöl Magyarországról. Sámuel Spewack, a New York World tudósítója engedélyt kapott, hogy beszélhessen Horthy Miklós kormányzóval, azután pedig Jeremias Smith népszövetségi fő biztossal. Cikkében, amelyben lapját tudósítja, szó szerinti szövegében adja a kormányzó nyilatkozatát, a Smith főbiztossal közölt beszélgetést és egyéb impresszióit pedig általános képpé foglalja össze, amelyet magyarországi benyomásai alapján szerzett.

„Felfedeztem azt — írja, hogy nincsen Horthy-uralom Magyarországon, hogy nincsen diktatura, hanem van valami demokráciafele, amely azonban egyáltalában nem olyan, mint az amerikai demokrácia, nem hasonlít a csehszlovák, a lengyel, vagy más demokráciákhoz, hanem valami különös, egészen egyéni magyar demokrácia.”

— Európában — mondotta a kormányzó az újságíró kérdésére — a helyzet ez: Oroszországban a rossz uralkodik. Itt nálunk a jó. Folyik a harc a jó és a rossz között és a jó

fog győzedelmeskedni.

— Az én demokráciám — folytatta a kormányzó — a következő: életem folyamán valami szegény ember segítségét kért tőlem, én adtam. Adtam mindent, amit csak adhattam. Az utolsó darab kenyereimet is megosztanám a szegényekkel. Ez az igazi demokrácia.

— Amit az én akciómról híresztelnek, az nem való.

Aldani fogom azt a napot, amely a teheről megszabadít. Én nem akarom ezt az állást.

Van szép birtokom, ahol békességben szeretnék élni a családommal. A kötelességem teljesítem csupán, és köszönetet senkitől sem várok.

— A személyemről mindenféle borzalmas történeteket irtáltak. Vajon tapasztal-e Ön terrort Magyarországon? Minden gyerek láthatja, hogy itt parlamentárismus van.

— Hiszen épen most fejeztük be a városi választásokat a szocialisták részvételével.

Ezzel a kihallgatás véget ért. Jeremias Smithről az amerikai újságíró abban foglalja össze véleményét, hogy ő a helyzet igazi ura Magyarországon. Sikerült is Magyarországot helyzetét pénzügyileg rendezni és ez okozza, hogy míg Zimmermann Bécsben mindenki gyűlöli, addig Smithet Budapesten mindenki szereti. Az ő nézete szerint Magyarországot a teljes gyógyulás után van.

Minisztertanács dönt a gabonaexport kérdésében.

Budapest, jul. 16. A holnapi minisztertanácsban, amelyen Vass József miniszterelnökhelyettes elnököl, a gazdasági élet fellendítésére vonatkozó több intézkedés életbeültetését beszélik meg. Szóba kerül a gabona-export, a külföldi államokkal kötendő szerződések kérdése és a lakbérék fizetésére vonatkozó rendelet tervezet. Ez a rendelet intézkedni fog — arra nézve is, hogy a lakbéréket és boltbéréket, úgy mint május havában, most is bizonyos esetekben részletekben lehessen fizetni. Megbeszélnek továbbá az egyes állami beruházások és közmunkák sorrendjét is.

Protestáns diákok külföldi tanulmányutja.

Budapest, július 16. A magyar protestáns diákszövetség ma reggel 7 órakor indította utnak két külföldi tanulmánycsoportját. Az egyik 20 tagú csoport Plenezner Sándor dr. és Molnár Kálmán dr. vezetésével Franciaországba és Angliába utazik két heti utra, amely idő alatt hosszabb ideig Párisban és Londonban tartózkodnak, ugyanakkor két utra 12 fős csoport Strassburgba egy ottani protestáns leányintézetbe, ahol a francia nyelv elsajátítása céljából másfél hónapot fognak tölteni.

Óriási felhőszakadás Budapesten

300 helyen okozott károkat a víz — A „Népszava” helyisége víz alatt

Budapest, július 16. A ma délutáni órákban felhőszakadászerű zápor olt a fővárosban, mely majdnem öt és fél óra hosszat tartott. A zápor különösen a főváros hiányosabb in esatornázott részeiben okozott je ntekeny károkat, így a Munkácsi-, Podmaniczki- és a Szondi-utca kö- ötti terepen, amelynek egész kocsj- rója térdig érő víz alá került, mert : utcában készülő házépítkezés ayagaival az ár eltorlaszolta a csar- nanyílásokat. A Podmaniczky-ut- tól a Lehel-térig vezető alagút, mely a nyugati pályaudvar sinei att visz át, még az esti órákban is

mintegy háromnegyedméteres víz alatt van, úgy, hogy a közlekedés ott teljesen megszűnt. Ezen a környéken mintegy 15 pincézetet öntött el a víz. A zápor különösen a VI., VII., VIII. kerületben okozott nagyobb károkat. A VIII-ik kerületben a Nagytemplom-utcában a Janina-szi- varkahüvely gyár raktára, a *Conti- utcában a Népszava helyiségei ke- rültek víz alá.* A tűzoltóságot mint- egy 300 helyről hívták segítségül és az esti órákig 35 árvízvédelmi szí- vattyut bocsátottak a károsultak ren delkezésére a tűzoltóság részéről.

Tombozó lelkesedéssel fogadták a Párisból hazatérő győztes magyar uszót

A tömeg vállon vitte ki a pályaudvarról, a leányok virágokkal fogadták

Budapest, jul. 16. Több ezer főnyi meg várakozott csütörtökön este Keleti pályaudvar érkezési oldal- n *Bárány Istvánnak* a Párisban iadalmasan szerepelt magyar szónak és az FTC vízipóló csapa- nának megérkezésére. A közönség kocsikból kiszálló versenyzőket üzenéssel fogadta. A leányok vi- gyeskrokat nyújtottak át *Bá- ány Istvánnak* és az FTC játéko- ainak, akiket a pályaudvar kijá- ata előtt József Ferenc királyi ereeg várt.

Elsőnek dr. Donáth Leó a Ma- gyar Uszó Szövetség ügyvezető al- elnöke köszöntötte a versenyzőket, utána dr. Gschwindt Ernő az FTC elnöke üdvözölte a megérkezett já- tékosokat. Mándoky Sándor ny. ezredes a MOVE. nevében *Bárány Istvánt* köszöntötte. József Ferenc kir. herceg sorra kezét fogott a versenyzőkkel, majd *a lelkesült tö- meg a Himnusz eléneklése után a vállára kapta Bárány Istvánt és örömmijongás közepette vitte ki a pályaudvarról.*

A tiszai ev. egyházkerület

a kulturharc ellen

Miskolc, július 16. A tiszai ágos- ai evangélikus egyházkerület ma artotta évi rendes közgyűlését a ísgyőri vasgyártelepen Zelenka La os kuriai bíró, egyházkerületi fel- gyelő és Geduly Henrik püspök el- öklété alatt.

A közgyűlést Zelenka Lajos fel- gyelő nyitotta meg. Beszédében a zekták kérdésével foglalkozott. Je- entést tett az evangélikus egyház alsóházi képviseletének tekintetében ett lépésekről. Az evangélikus egy- áz felekezeti viszonylatában újab an felmerült aggasztó tünetekkel oglalkozva állást foglalt a *kultur- arc ellen amelynek elkerülésére gygyelemreméltó javaslatokat tett.* —

Ezután Geduly Henrik terjesztette elő jelentését és kemény szavakkal ostorozta azokat a felforgató eleme- ket, amelyek az egyházak közös bé- kés együttműködését akarják megza- varni. A közgyűlés dr. Zsedényi Béla indítványára törhetetlen bizalmáról biztosította a felügyelőt és lelkesen tüntetett Geduly püspök mellett, őszinte örömet fejezte ki a miniszter elnök szerencsés felgyógyulása alk- mából és köszönetet mondott Klébl- sberg kultuszminiszternek, valamint Barabás Samu nemzetgyűlési képv- selőnek azért a hathatós támogatá- sért, amellyel a nyomorgó nyugdíjas papság helyzetén javítottak.

Valószínűleg 14.500 lesz a szorzószám

Ebben az évnegyvedben is meglesz a részletfizetés.

Bud János pénzügyminiszter több rendeletet adott ki, amelyekben fel- sorolja, hogy milyen adóknál kell a 4.500-as szorzószámot alkalmazni. Annakidején a pénzügyi bizottság egyik ülésén meginterpellálták a pénzügyminisztert a házbéreknél al- talmazandó szorzószámok miatt, aki akkor kijelentette, hogy a háziurak nozgalmának ellenére a tényleges iranykorona szorzószámát fogja al- talmazni a házbérfizetéseknél is. Ki- jelentette továbbá, hogy erről egyb- rént a népjóléti miniszter ural fog tárgyalni és az augusztusi házbér- nyed előtt rendelet fog megjelenni. Értésülésünk szerint a népjóléti mi- niszterium most dolgozik ezen a ter- vezeten és a közeli napokban rende- let fog megjelenni, amely szabályoz- za és tisztázza a kérdést. A házbérek nél is a szorzószám 14.500-szoros lesz.

A részletfizetési kedvezmény dolgá- ban maga a miniszter azon a néze- ten van, hogy a részletfizetési kedvez- mény továbbra is meghagyandó. Ez-

zel szemben viszont a háziurak már az elmúlt héten akciót kezdtek és me- morandumot is intéztek a népjóléti miniszterhez és kérték, hogy a rész- letfizetést iránti kedvezményt egyé- nenként ők adhassák meg és ezt ne a minisztérium szabályozza. Minden valószínűség szerint a rendeletterve- zetet már a pénteki minisztertaná- cson előterjesztik és így ez évnegyed- ben is valószínűleg meg lesz a havon kénti részletfizetési kedvezmény.

Ugyancsak a pénzügyminiszter ter- jedelmes rendeletet adott ki, amely- vel az összes illetékeket szabályozza. A legfontosabb intézkedés a rende- letben az, hogy az illetékeknél a mai naptól kezdve megszűnt a 17.000-szo- ros szorzószám s az aranykoronát ezentul a rendelet értelmében 14.500 papirkoronával kötelesek a különbö- ző hatóságok, így a központi díj- és illetékkiszabási hivatal is átszámí- tani.

A városok kölcsönének első rész e e augusztus 7-én rendelkezésre áll

Harminckilenc város tart igényt a kölcsönre

A pénzügyminiszterium illetékes ügyosztályán a városok kölcsönének ügyében nagy energiával folynak a munkálatok és most már körülbelül véglegesen kialakult a kép, hogy mi- képen kerülhet sor 12 év elmultával a vidéki városok első beruházási kölcsönére. A kölcsönt, a csonka or- szág városai közül 39 veszi igénybe. A kölcsön első részlete már augusz- tus 7-én rendelkezésre fog állni s abból első sorban a törvényhatósági városok kapnak. A városok által igénybe veendő kölcsön nagyságára az alapelv az, hogy a kölcsön akkora lehet, hogy a kereset; és forgalmi adórészesedésből eredő jövedelem a kölcsön évi annuitását kétszeresen

meghaladja. Eltérésnek természetese- sen helye van és ha a város évi bruttó jövedelme ötszörösen több, mint a kölcsön évi tőke- és kamat- törlesztése, úgy nagyobb kölcsönt igényelhet.

A városi hitelkielégítésnek ez az új formája, amelyhez még nincs ha- sonló Európában, módot nyújt arra, hogy a magyar városok közvetlenül fordulhatnak a külföldi pénzpiacok- hoz s ami igen fontos, a magyar vá- rosok nem külön-külön, hanem együttesen bocsátanak ki kötvénye- ket, egyszersmind előkészíti az utját a magyar városok jövőben történő hiteligenyeinek kielégítésére.

Az amerikaiaknak a majompör is üzle.

A telekspekulánsok szcenizálták az egész pert

Newyork, július 16. A majomper egészen más mederben és hangulat- ban folyik, mint megindult, mert míg az első napokban folytonosan összeütközések voltak a védők és az államügyész, valamint a védők és a tárgyalást vezető elnök között, mára ez a viszony enyhült és az elnök, va- lamint az államügyész sokkal enge- dékenyebb magatartást tanusít a vádlottak és védővel szemben. Ezt annak kell tulajdonítani, hogy amíg eleinte az elnök teljesen a hangulat hatása alatt volt, amely hangulat Tennessee államban erről a kérdéstről uralkodott, addig most, a világsajtó

kritikájának olvasása után igyek- szik az ellentéteket eltompítani; és nem olyan radikális többé, mint volt.

A lapok azt írják, hogy az egész pert azért szcenizálták, hogy Day- ton nagy idegen fordalomhoz és ez- által nagy anyagi keresethez jusson. Ez a cél most már egészen konkrét formában tartja magát.

Azt mondják, hogy a dolog megett főként telektulajdonosok állanak, s kik arra spekulálnak, hogy a nagy látogatásnak örvendő Daytonban í- áron tudják eladni földjeiket.

Eskütt Lajos újból szabad- lábrahelvezését kérte

Budapestről jelentik: Eskütt La- jos, aki ezidőszert vizsgálati fog- ságban van, védője, Weisz Ödön ut- ján a mai napon újabb szabadlábra- helyezési kérvénnyel próbálkozott. A törvényszék a legközelebbi napokban fog dönteni Eskütt újabb szabadlá- rahelyezési kérelméről.

A műhelyfőnökség tisztel- gése Balás Károly üzlevezető előtt

Csütörtökön délelőtt 11 órakor a műhelyfőnökség mintegy 25 tagu küldöttsége jelent meg *Balás Ká- roly főkörmánytanácsos üzlevezető* előtt, hogy magas kitüntetése alk- mából üdvözölje. A küldöttség nevé- ben *Kabay György* főfelügyelő mű- helyfőnök üdvözölte az üzlevezetőt meleg, meghatott, igazán a szív mé- lyéből jövő szavakkal. Hangsúlyoz- ta a beszéde során azt a két gyönyö- rü lelki kincset, amelynek Balás Károly birtokában van s amely zá- loga annak az őszinte, mély szere- tetnek, amellyel a műhelytelep tisz- tikara, munkássága egyaránt magá- hoz öleli: a mélyen emberi és igazán nemes, szociális érzést és a művészi *sulyért* lelkesülni tudó, rajongó sze- retetet. Az érzésben és gondolatok- ban gazdag beszédre igen meghatot- tan válaszolt Balás üzlevezető. Há- lálisan köszönte meg a mélyen szívbe- szelődő szavakat, amelyekkel a kül- döttség vezetője illette. Aztán érzé- sül áthatott és mély gondolatokat emelő beszédében arra a nemes és bensőséges kapcsolatra mutatott rá, amely a más-más téren működő, de szorosban egy célban egyesülő mű- hely munkája és az üzlevezetőség munkája között fennáll. Nagyon kö- zel érzi a szívéhez a műhelyt, mert ott igazi, magyar hazaszeretettől lo- gó, nemes indulatoktól fűtött szí-

veket talált; kettős munkát talált ott: egy kemény és nagy eredménye- ket felmutató szakmunkát és egy a szépet, a nemeset szolgáló azt egyre nagyobb és nagyobb erővel és kitar- tással támogatott kulturmunkát. Ez a kulturmunka vigasztalta őt meg a főváros kulturközpontjából id- szakadt idegent s a műhelyi telep kulturmunkájában lelte meg az alaj- ját az annyira szívéhez nőtt és is- ten segélyével mind nagyobb lendü- lethez jutó filharmonikus egyesület- nek. Elválászatlanul összerörv- érti magát a műhely egész személy- zetével és igéri és hiszi is, hogy eb- ben s mind bensőbbé váló szeretet- ben a műhely igaz magyar népeve együtt örömmel és sikerrel fogja szolgálhatni a magyar nemzeti kul- turának és azon keresztül szeren- csétlen földre tiport Hazánk föltá- madásának igaz, szent ügyét.

Riadó éljen fogadta a gyönyörű szavakat.

A nap folyamán Debrecen előke- lőségének több tagja jelentkezett szí- mélyesen, hogy az új kormányfőta- nácsost üdvözölje; így: *Ghiczey Ti- hamér* rendőrkerületi rendőrfőkap- tány, *Demkó Jenő* nyug. államtitká- postafőigazgató, *Meggyaszay Mik- lós* árvaszéki elnök és többben.

Rendeteg üdvözölő levél és sürgöny érkezett még tegnap is, bizonyosá- gal a Balás Károly személyét körül- ölelő szeretetnek és becsülésnek.

Morgan augusztusban Pestre jön.

Berlin, július 16. A lapok jelentés- szerint a Morgan-cég főnöke elha- rozta, hogy augusztusban Budapest- re megy. Utazása összeköttetésbe- vai azokkal a kölcsönökkel, amelye- ket a magyar városok akarnak fe- venni.

A „Debreczen” telefon száma 1789

Az igazi beruházás.

Az országos és helyi sajtónak hónapok óta a legaktuálisabb kérdése a kapott kölcsönnek és állami megtakarításnak hovatartozása. A beruházás, illetve a kölcsön felhasználása az a tengely, amely köré az egész politikai és gazdasági élet csoportosul. A politikusok, iparosok és kereskedők, bankárok és gyárosok mind véleményét mondták és megmozgatta a kérdés aktualitása a megyei és városi törvényhatóságokat is.

A kölcsön és a beruházás az egész ország érdeklődésének a középpontja és Debrecen törvényhatóságának is ez a legfontosabb és a legnagyobb előrelátással megoldandó problémája. Senkire sem közömbös ebben az országban, hogy mire fordítják a kölcsönt és mire ruházzák be a nagyon nehezen szerzett pénzt. Debrecen város polgársága is kíváncsi, mire megy a kölcsönzött pénz és így érdekel az a nagy érdeklődés, amellyel a város polgársága a kölcsönügy fázisait kíséri.

Nehéz és felelősségteljes dolog a beruházások feletti döntés. Tudja ezt a város törvényhatósága és jól tudjuk mi is, akik a város gazdasági életét szanáló kölcsön hovatartozásának kérdésében állást foglaltunk és akik álláspontunkat a tulajdoni jövő minden ellenvéleménnyel szembe fentartjuk.

Tudjuk, hogy a tulajdonról szorgalmazott szociális és higiénikus építkezések fontosak. Elismerjük, hogy a tervek és a programok a város fejlődését és a munkaalkalmak megteremtését célozzák, de ugyanakkor megállapítjuk azt, hogy azok nem beruházási tervek és programok, mert nem a beruházás céljait szolgálják.

Mi a beruházás célja? Olesóbbá tenni a termelést, megépíteni, erősíteni, modern felszereléssel ellátni pénzhez juttatni azokat az erő- és energiaforrásokat, amelyek kiindulópontja a továbbfejlődésnek és amelyek olesóságától függ a megélhetés, a kenyér olesóbbodása.

A tulajdon által sürgetett építkezések és szociális alkotások azonban nem ilyen energiaforrások. Azok egyikének megvalósítása sem kiindulópontja az olesóbbodásnak. Az olesóbb legyen az építkezés, ahhoz kell, hogy amiből építünk, azt tegyük olesóvá. Ha olesó a téglá, olesó az építkezés, ha olesó a villamosáram, kevesebbe kerül a termelés. A közgazdaság alapvető igazsági ezek, amelyek semmiféle okoskodással, taktikázással megdönteni nem lehet.

Ez a közgazdasági alapelv kell, hogy érvényesüljön a városi kölcsön hovatartozásánál, illetve beruházásánál is. Debrecen város törvényhatósága helyesen határozott, amikor a beruházásra kapott kölcsön egy részét éppen az építkezést és a termelést elősegítő két legfontosabb vállalatba, a téglagyárba és a világítási üzembe akarja fektetni.

A kölcsön ilyképen való felhasználásakor a törvényhatóság nem a közüzemeket védelmezi és proteziálja, hanem a beruházásokat ott és azoknál a vállalkozásoknál kezdi, amelyek a debreceni viszonyok figyelembe vétele mellett az olesóbbodásnak és a munka megindulásának a legelső forrásai.

(U. Gy.)

Kapjanak-e a városi vállalatok a dollárkölcsönből?

Seprőgépeket, szemétfuvarozó autókat szerezne be a köztisztasági vállalat a dollárkölcsön ráeső részéből

Mennyit igényel és mit tervez a kölcsönből a köztisztasági vállalat

Debrecen város dollárkölcsön-szedi össze. 40 köbméter a napi szemnek beruházási programját sorban készítik el a vállalatok, amelyek új fejlődésnek indulnak majd a kölcsön igénybevételével. Szép és hatalmas fejlődést s ezenfelül nagy anyagi hasznot ígér ez a tervezet, amelyet a köztisztasági vállalat terjesztett be most.

A vállalat tervezetének alapfeltevéle, hogy a város területén végzett minden köztisztasági munkát a vállalattal végeztessen a város. Ezek a munkák: az utcaseprés, házi szemét fuvarozás, kiválogatás, csatornatisztítás, gödörtisztítás, utcai öntözés, hótakarítás, jégszállítás.

Ami az utcaseprésről illeti, ezt ma 300.000 négyzetméter kövezett utca-területen 2.199.500 koronáért végezteti a város. Ha viszont 500 millióért két seprőgépet szerez be a vállalat, napi 26.500 korona megtakarítást lehet elérni.

Az utcai szeméthordás 1.400.000 koronába kerül, 7 kocsit végzi, míg egy szemétyűjtő pótkocsis autó képes lenne ezt elvégezni, ha 300 utcai tartányt szerez be a város.

A házi szemetet 2500 háztól — 10.000 családtól — 12 kettősfogat

szedi össze. 40 köbméter a napi szemét és 2.400.000 korona a napi kiadás. Mindezt két gépkocsi elvégezné 1.940.000 korona kiadás mellett. Ha a város minden kikövezett utcán kötelezővé teszi a szeméthordást, egy családra 5 aranykorona szemétdíj esne, amit közüzemi részesedés címén ma is kell fizetni.

A három autó 1350 millióba kerül. Szemétválogató települ önként kínálkozik a vállalat mostani telepe mellett elterülő 5 magyar holdnyi terület, ahol alkalmas hely lenne a város trágyaválogató telep számára is.

A műjégszállításnál az lenne a vállalat törekvése, hogy a külsőségen fekvő jéggyártók a jeget a belsőségi konkurrens jéggyárak termékeivel egyidőben juttathassák a fogyasztókhoz. Ehez egy traktor be szerzése volna szükséges.

A vállalat telenén intézői lakást kellene építeni 600 és 6 autó számára garázst 200 millió korona költséggel s ezek beszámításával közel két milliárdot tenne ki az az összeg, amelyet igénybe akar venni a köztisztasági vállalat a dollárkölcsönből.

Debreceni cserkészek olaszországi táborozása

Debrecenből Firenzéig — Magyar dal csendült fel újra az Adrián — Fiumében nem szabad magyarul énekelni

Megirtuk, hogy a debreceni öszkalászos földel között vágat. Dalszeválogatott cserkészcsoport, az olasz cserkész-szövetség meghívására, az idén Olaszországban táborozik. A város derék cserkészei július elsején indultak utnak, hogy újabb hirt, dicsőséget szerezzenek a világolimpiáson világhíressé lett magyar cserkészcsapatnak.

A kicsiny cserkész-csoporttal szerkesztőségünkhöz levél érkezett, amelyben Gelléri Emil július 8-iki keltezzel színesen és érdekesen leírja a debreceni cserkészek nyolcnapos útját Firenzéig. — A levél így szól:

„Talán sokan még aludtak, amikor július elsejének reggelén 32 „Hungaria“ felirásos cserkész gyülekezett a debreceni pályaudvaron. — A jó szülőknél kívül Ady Lajos tankerületi főigazgató és S. Szabó József ref. főgimnáziumi igazgató láttak el tanácsokkal a hosszú utra és biztattak arra, hogy tegyünk ki magunkért. — Füttentett a gyors vonat mozdonya, nagyokat pöfentett s egy-két bucsuszó után már robogtunk az idegen föld felé.

Budapestre a legjobb hangulatban érkezünk meg. A Keleti pályaudvarra átszálltunk egy másik gyorsvonatra és folytattuk az utunkat. A füstlőgő vasúti arany

kalászos földel között vágat. Dalszeválogatott cserkészcsoport, az olasz cserkész-szövetség meghívására, az idén Olaszországban táborozik. A város derék cserkészei július elsején indultak utnak, hogy újabb hirt, dicsőséget szerezzenek a világolimpiáson világhíressé lett magyar cserkészcsapatnak.

Elakad az ének. Furesán érezzük magunkat. Indul a vonat, s már Jugoszláviában vagyunk. Tűzparipánk itt is úgy vágat, mint a magyar rónán. Ritmusosan zakatolnak a kerekek. Három rövidebb ütem után két hosszabb s aztán újra három rövidebb. Nagyszerű alátató dal. Fényes világosságba ütközik szemünk. — Zágráb közeledik. — Pár percig áll a vonat a népes állomáson s aztán rohan tovább a kopár Karszt hegyei közé. A ropant kőóriások ránk ijesztenek és a hold csak itt-ott világít rá egy-egy sziklafalra, melyet a bóra rettenetes ereje tett kopárrá. A hatalmas sziklafalak meglapulva bámulnak. Pompás kép, a természet csodás sziklái között száguldó vonat. Újabb kapaszkodó elé érünk. — Nagyokat pöfög a mozdony és

könnyedén siklik a magasba. Örületes tempóban kanyarodunk és meglátjuk a tengert.

Fiumében vagyunk. Olasz cserkészek várnak ránk. — Itt töltünk egy napot. Hajóra ülünk és átrándultunk Abbáziába. Mikor visszatértünk egy magyar cigányzenészre akadtunk a hajó fedélzetén. Cimbalmos volt az istenadta. Egy-kettőre belevágott a cimbalomba, s mi énekeltünk szép magyar nótákat, szomorut és vigat, — az Adria zöldsékek hullámain pedig eszedesen uszott a hajónk. Közeledünk Fiuméhez, s ekkor egy hajótiszt hozzánk lépett s arra kért, hagyjuk abba az éneklést, mert a városban nem szabad énekelni. — Elhallgatunk, de megértettük, miért nem szabad az egykori magyar kikötőben, Fiumében énekelni...

Különböző furesa helyzetben van az „önálló Fiume“. A város keleti része Jugoszlávia, — a part pedig olasz.

A következő napon Anconába hajóztunk. Megismertük a tengert, de hál' Istennek nagyobb baj nem esett velünk.

Anconában nagy örömről már Wallisch Oszkár tanár ur várt, aki vezetőnk lett további utunkon.

Anconából a firenzei gyorsvonattal utaztunk el. Assisiben kiszálltunk és megnéztük azt a kápolnát amelyet maga szent Ferenc javított az égi szózat hallatára. A kápolna ósdi falai ma is úgy állnak mint századokkal ezelőtt, csak a kápolna belseje van fényesen kivilágítva.

Ezután yonatra ültünk és Perugián keresztül megérkeztünk Firenzébe.

Eddig a levél. — Szívesen tettük közzé, mert derék cserkészeink utja bizonyára minden olvasónkat érdekli.

Egerben két uccát előntől előntől az árvíz.

Eger, július 16. Kedden délután hatalmas nyári zivatar vonult el Eger város fölött. Több helyen a villám is lecsapott és nagy riadalmat idézett elő. Még javában tartott a zivatar, amikor a tüzoltóparancsnokság értesítést kapott, hogy a Maklári- és Kertész-utcaak déli részeit előntötte az ár, több ház víz alatt áll és sürgős segítségre van szükség.

A tüzoltóság azonnal a helyszínen termelt és megkezdte a mentési munkálatoakat. A mentés meglehetősen nehezen ment, mert a Kertész-utcaak körülbelül a közepén, a Mély-utcaak kezdve a Tihamér-álmomásig árvíz borította ezt az egész városrészt.

A szerencsétlenséget az idézte elő, hogy az Almagyar, a Kőporos és a környező dombok lejtőiről lefolyó víztömeg nem talált magának gyors levezető utat, a kisebb-szűkebb hidak és csatornák bedugultak, a víz ilyen módon a síl és völgyesebb környékeket mind előntötte. A legnagyobb volt a veszély az Ujtor-utca 82. számú háznál, öv. Kelemen Irenének lakásában, melyet csaknem félig, mintegy másfél méter magasságban elerített a felgyülemlett szennyes ár. A háziasszony nem volt otthon és az egyik szobában lezárt ajtó mögött négy kis gyermek tartózkodott. A gyermekek az asztalok és szekrények tetőjén szorongtak és onnan kiabáltak segítségért. A tüzoltók kimentették a gyermekeket.

A városnak déli kiszögellése még mindig víz alatt áll. Ezenkívül megrongálódott az Eger—putnoki vasútvonal is.

Elmulik a tavasz, közeleg a nyár. Ugy szép a férfi, ha jó ruhában jár. Ez pedig csak úgy lehet, ha

Végtől
vesz egy elegáns öltözködés
alkalmi ruhaköcsönözés utazás. Vár-u. 2

Hevedű készítése, javítása, vonószöveze hurok, vonók, hangszeralkatrészek kaphatók
TANCZER G. GYÖRGY
Batthyány ucca 13. szám. (udvarban)

Rankay Gyula NIVO kölcsönkönyvtára könyv és újságolvasó terem
Debrecen, Csapó-utca 11. (az udvarban.)
Ut művekben Debrecen leggazdagabb könyvtára. Minden új és minden régi jó könyv. Előfizetés havi 30.000, biztosíték 50.000 K.

Aszódi és Róth
divatruháza
ajánlja a duzzasztószereit raktárát, egymint:
Szövetek | Fenadinok | Sejlymek
Epongek | Hekrek | Harisnyák
Batiszokk | Késznek | Kesztyűk,
és mindenféle rövidáru cikkeit.
Idény utáni olesó leszállított árak. A Községi Tisztv. Orsz. Szöv. szerződéses szájtól. — Tisztviseleőknek külön 5% engedmény.

Debrecenben

Hírek

MILYENIDŐ VÁRHATÓ:

Hazánkban a hőmérséklet általánosan emelkedett, kivételesen kevés haladta az átlagértéket. Csapadék jelentéktelen mennyiségben, vagy nyomokban, szórva esett, de csak az ország nyugati felében.

Jóslat: Változóan felhős, zivatarra hajló, mérsékelt meleg idő várható.

Tollhegyről

Kíváncsiságom a Csapó-utcai piacra vitt, elvégre „a föld termékeit kicsinyben árusítók” mindég a magasabbrendű lények közé tartoztak, akiknek társasága minden körülmények között is csak kellemes lehet egy humoristára nézve.

Nem akarom megsérteni a gyengébb nem eme fenkolt testületét, de a kofák mindenütt egyformák: hangosak, találékonyak, engesztelhetetlenek, jösszívűek és kegyetlenek, ahogy éppen azt a külső megvilágításuk megköveteli.

Régi tanulság, hogy a kofákkal okos dolog jobban lenni és jaj annak, aki őket magas személyűekben meg meri bántani; találték például erre a francia forradalom, amikor is — ezt ma már komoly történetesen állítják — a Notre Dame előtti halas kofáknak jórésztük van abban, hogy Robespierre rémuralma megbukott, ugyanis ezek az érdekes lelkek minden hangosságuk mellett vallásosok voltak a végletekig fokozta elkeseredésüket a direktórium ama rendelete, mely az ősi templomból ugyszólván rossz házat csinált.

Felszerelve mindeme történelmi emlékekkel, figyeltem a Csapó-utcai piac színeiben és hangokban gazdag képét — nem hiába. Ugyanis ötpercenyi ott tartózkodás után figyelmes lettem egy egyszerűen élő között asszonyra, akin a jó Isten kegyelmének jelei voltak láthatók, — amit úgy hívnak, hogy „áldott állapot”.

Ez az asszony sorra járta a kofákat: az egyikétől barackot, a másiktól körtét és más egyéb dolgokat kapott, arra való hivatkozással, hogy ezeket ő „megkivánta”. A kofák jó szívvel s tőlük szinte elvárhatatlan gyengédséggel és szeretetreméltósággal adták mindezeket a dolgokat s némelyik még szánakozó szavakkal is fűszerezte a jösszívű adományt.

Rendjén is lett volna a dolog, azonban egy kis baj történt, ugyanis, mikor az egyik kofa éppen valami zöldségfélét akart átnyújtani, kilúnt, hogy az asszonyon látható áldás nem is a jó Istentől ered, hanem egy összegőngyölt költő által lett előidéztve, amely most ismeretlen okokból kiesett a „szegény”, de ravasz asszony ruhája alól, pont az adakozni készülő kofa ölébe.

Lett nagy riadalom s a résztjelő, természetüket meghazudoló gyorsasággal összesereglett kofák, akik már hónapok óta tömtek ajándékokkal a „szegény” asszonyt, pillanatok alatt szétszedték az asszony kontyát, tetejébe pedig jól elverték, úgyhogy az odaérkező rendőr már csak a tragikomédia utolsó jelenésében avonörködött, amikor is foszlánokra térték az áldottságot markírozó költőt.

Mit nem tesz egy költő, ha akkor esik a földre, mikor a legkevésbé van rá szükség.

(Kikeriki.)

A kultuszminiszter leküldte Schulek műépítésznek annak megvizsgálására, hogy a Kistemplom nem-e fenntartandó műemlék

Tudvalevő, hogy a debreceni ref. egyház bezáratta a Kistemplomot, mert a templom hajójában az egyik főoszlopon reepdék mutatkoztak s alaposan tartani lehetett attól, hogy a hívek testi épsége veszélyeztetve lenne. Az elrendelt szakértői és hatósági szemle a templom végleges bezárása mellett döntött.

Klebsberg Kunó gróf kultuszminiszter Debrecenbe küldte Schulek János műépítésznek annak megvizsgálására, hogy a Kistemplom nem-e fenntartandó műemlék? Schulek János, ki Schulek Frigyes világhírű műépítész fia, tegnap Debrecenbe érkezett Holnap fogja tüzetesen megvizsgálni a Kistemplomot.

Hol nyaralnak a debreceniek?

Legtöbben a Tátrába utaznak — Sokan az olcsó erdélyi fürdőket keresik fel — Ausztriában és Olaszországban kevesen töltik a nyarat

A mai pénztelen világban bizony keveseknek telik nyaralásra. A pénzsűkét a debreceniek is alaposan érzik s így nem csoda, hogy az idén sokan lemondtak a nyaralás örömeiről, a pompás fenyvesekről, a tengerről és más világfürdői kellemességekről. Az életnek azonban mindig voltak és vannak kiváltságosai, akiknek a lemondás gondolatával nem kell megbarátkozni s akiket most is úgy repít a gyorsvonat kényelmes Pullmann-kocsija nyugatra, vagy délre, mint az elmúlt nyáron.

Kíváncsiak voltunk, sokan vannak-e ilyen boldog kivételesek Debrecenben s ezért felkerestük a rendőrkapitányság idegenforgalmi osztályát, ahol megtudtuk, hol, merre nyaralnak a debreceniek.

A felvilágosítás szerint főleg a csehszlovákiai fürdőket, főleg pedig a Tátrát keresik fel a debreceniek. Olaszországban az idén kevesebben nyaralnak, aminek talán a szent zárandoklat az oka, amikor a zárandokok közül sokan hosszabb tartózkodásra ott maradtak. Feltűnően sokan kérnek utlevelet az erdélyi fürdők-

re. Ezen nem is lehet csodálkozni, mert az erdélyi fürdők rendkívül olcsók. A lei mai árfolyama mellett csaknem olcsóbban lehet ott élni, mint idehaza. Így hát az erdélyi fürdőzést a gyengébb pénztárca is kibírja.

Az osztrák fürdőhelyekre nem igen utazott debreceni s az olcsóságukról valamikor közismert német fürdőkhöz sem igen sok debreceni nyaraló lesz az idén. Ezek a fürdőhelyek ugyanis, az aranyárka-alapon rendkívül drágák s a gyenge magyar korona tulajdonosai nem igen bírnák megfizetni az árakat.

A hazai fürdőkre sem jut sok a debreceniekből. A Balaton olyan drága, hogy szinte megfizethetetlen s azok a jó debreceniek, akiknek van pénzüik, úgy gondolkoznak, hogy jobb külföldön, mint itthon.

Arról, hogy a debreceniek közül mennyien nyaralnak, ma még nem lehet képet adni. Hozzávetőlegesen azonban megállapítható, hogy naponként 40—50 debreceni utazik nyaralni. Ebből aztán kiszámítható, mennyi boldog halandó él Debrecenben.

Hajdudorog a görög katolikus püspökség céljaira 66 hold földet, az internátus fenntartására 20 hold földet ad

A görög katolikus tanítók országos szövetsége internátust létesít Hajdudorogon

A görög katolikus tanítók országos szövetsége e hó 15-én tartotta meg impozáns keretű között évi rendes közgyűlését, mely külsőségekben éppen úgy, mint lényegben, jóval túpaladta a szokásos közgyűlési keretet.

Szép ünnepe volt ez a hajdudorogi püspökségért évtizedek óta küzdő Dorognak s vele együtt a magyar görög katolikus egységének is.

Az ország minden részéből igen sok tanító sereglett össze, hogy a megkezdett internátusi mozgalmat végre tétő alá hozza s tényleg, a megjelent tanítók összessége impozáns módon adott kifejezést amaz óhajának, hogy egy görög katolikus jellegű internátus állítsassék fel Hajdudorog székhellyel.

Feljejtethetlen emlék marad a vendég tanítók lelkében az a bensőséges magyaros meleg fogadtatás, melyet a vendéglátó Hajdudorog község nevében Túth M. Pál főbíró s Lengyel János igazgató tanító tolmácsoltak.

A közgyűlést megelőző este a Novella nagytermében ismerkedő est volt.

Másnap reggel a községházán 10 órákor törvényhatósági diszközgyűlés volt, melyen megjelent Berényi János miniszteri tanácsos, Simon László dr. kultuszminiszteri titkár, Petrecky Jenő miskolci kir. tanfelügyelő, Szabó Bertalan hajdunánási

kir. járásbíró, a község notabilitásai és mások.

A diszközgyűlés ünnepi szónoka dr. Oláh István volt, aki magas szárnyalású beszéd keretében üdvözölte a megjelenteket s bejelentette, hogy Hajdudorog ma is olyan energiával és fanatikus akaraterővel küzd az egyetemes magyar görög katolikus érdekért, mint ahogy tették azt évtizedekkel ezelőtt a nagytudású és hervadhatatlan érdemeket szerzett deső elődök. Megemlítette, hogy ezek a nagymultú elődök megteremtették — minden akadályt leküzdve — a magyar liturgiái nyelvet, majd később a hajdudorogi magyar gör. akth. püspökséget.

A törvényhatóság, követve a nemes elődök nagyszerű példáját, hozzájárul a felállítandó internátus felépítéséhez és fenntartásához, mint a magyar gör. kath. kultúr első s eddig egyetlen templomának felállításához azzal, hogy az internátus részére ingyen telket ajánl fel s az internátus fenntartásához addi, míg a hajdudorogi püspökség eredeti székhelyére: Hajdudorogra nem költözik — a püspökség részére már felajánlott 66 kat. hold földet, azután pedig 20 kat. hold földet bocsát az internátus részére fenntartás céljából, sőt az építkezések folyamán nagymérvű áldozatkésztséget helyezett kilátásba a törvényhatóság részéről.

Azután a magy. gör. kath. tanítók

országos szövetsége tartotta meg évi rendes közgyűlését, melynek első pontja a felállítandó internátus elhelyezéséről szült s a közgyűlés Resko János javaslata kapcsán egyhangú lelkesedéssel úgy határozott, hogy az internátust Hajdudorogon állítja fel s a maga részéről kötelezőleg kimondja, hogy minden tanító 75 aranykorona egyszer s mindenkorra hozzájárulás címén tartozik fizetni. Egyben felkéri a gör. kath. pánságot, a szent Bazil máriapócsi rendházat s a gör. kath. egyházközösségeket hogy támogassa eme nagy horderejű s első gör. kath. intézmény megteremtésében a tanítókat.

REGGEL.

En Istenem, hát megvirrad megint!
A kenyérgond újból arcul legyint!
És szól hozzám: kopott ruháid bután
Kapt föl és indulj egy kis

pénz után!
A pénz, a pénz, ez átkoz nagy család!
Után hiába fut éhenhízó,
S amíg másnak csak úgy ölébe hull,
Addig mi nézünk éhen, szótlanul.

Addig mi várunk, s én, a bús
boldog,
Kinek az arcán úgy kiült a gond,
Megyek az utcán szomoros és
Ugy fáj az élet és a nevetés!
Ugy fáj: mindenki boldog és vidám
S eszembe jutsz, ilyenkor jó apám!
Eszembe jutsz, s szemembe könny
töml,
S megyek... fejem lehajtra,
szótlanul.

DOMBOVAI RÓBERT.

Fényárban a Nagytemplom előtti té.

Tegnap este különös jelenségre lettek figyelmesek a járókelők: a Nagytemplom előtti téren, mintha nagyobb lett volna a világosság. Jól tippeltek, mert nem a legszerencsésebbnek mondható közvilágításunk 4 hatalmas ivlámpával gyarapodott. Az ivlámpákat a most rendezett Nagytemplom előtti téren helyezték el, melyek egyenkénti 2000 res égőikkel hivatva lesznek szenvedélyes újságolvasók igényeit kielégíteni s kis-sé hangulatosabbá tenni az eddig annyira komor teret. A város mérnöki hivatala további kivételre váró tervei közé vette, hogy az Arany Bika oldalán újabb 3 hatalmas ivlámpát állít fel s így a Nagytemplom előtti tér egész világvárosi alakot ölt — esti 9 óra után.

A Debreceni Iparos Dalegyület hangversenye

Mint már több ízben jelentettük, a soproni országos dalversenyen (aug. 14—18.) résztvevő „Debreceni Iparos Dalegyület” e hó 18-án, szombaton este a Zenede dísztermében nagyszabású hangverseny keretében fogja előadni a dalverseny kötelező és szabadon választott versenydarabjait.

A hangverseny műsora a következő: 1. Erkel: Himnusz. 2. Thern: Dalünnepen. 3. Lavotta-Hoppe: „A reményhez” (a soproni dalverseny összkari darabja). 4. Pogatschnig: Dal a dalról (a soproni dalverseny szabadon vál. darabja). 5. Lányi: Esti dal (a verseny kötétt darabja). 6. Brahms: Bölcső dal. — Bodnár: Kék nefelejes... Hét csillagból... 7. Demény: Szerenád.

A hangverseny pontosan 8 óra kor kezdődik. — Műsor ára, mely belépésre jogosít, 10.000 korona.

— Találtam egy párnahuzatot s egy babos bluz-szövetet. Szentanna utca 23., iroda.

Ocsóbb lett a Trabukó és Britanika, drágább a Hercegovna és a Duna

A pénzügyminiszter elrendelte, — hogy július 19-től kezdve a dohány-neműekre új díjszabás lépjen életbe. Ebben az új díjszabásban azonban tulajdonképpen csak annyi változás van, hogy a szivarok közül a trabukónak eddigi 2300 koronás árát 2100 koronára, a britannikának 3000 koronás árát 2500 koronára szállították le. A többi szivarárak változatlanul maradtak. A cigaretták közül fel-emelték a Hercegovina árát 300 koronáról 350 koronára, a Duna cigarettáét 150 koronáról 200 koronára. Ez a változás július 19-én lép életbe és a trafikok ettől a naptól kezdve már az új árakon kötelesek adni az összes dohány-neműeket. Eltekint a pénzügyigazgatóság a különbözetelektől a megtérítéstől a felemelt áru cigarettáknál, bármekkora készlete van is belőlük valamelyik trafiktulajdonosnak, de viszont a trafikok nem követelhetnek a kincstártól megtérítést a leszállított áru trabukónál és britannikánál, bár ezeket a szivar-neműeket drágábban szerezték be, — mint amennyiért július 19-től kezdve árusítani kötelesek.

A svéd urlovas Budapestre érkezett.

Budapest, július 16. Rasch mérnök az ismert urlovas, aki XII-ik Károly utját ismétli meg, tegnap este Debrecenből, ahol egy napot töltött, az ottani társaság és tisztek kíséretében nagyobb lovaskirándulást tett a Horváthyra, Budapestre érkezett. Utját innen kedden vagy szerdán folytatja az eredeti terv szerint automobilon Pécsig, onnan lóháton Stralsundig. Rasch nagy elragadtatással nyilatkozott arról az előzékenységről és szeretetteljes fogadtatásról, amelyben Magyarországon — különösen kiemelve Debrecen — és Erdély magyar lakta vidékein keresztül vezető útján találkozott.

— A piaristák új tartományi főnöke. Kedden reggel kezdődött Budapesten a piaristák tartományi gyűlése, melyen a magyar házak képviselői előtt beszámolt a rendi közönlő vezetőtség a rend szellemi és anyagi ügyeiről. A szoroson vett beszámoló után hozzáfogott a gyűlés a rend következő három évre szóló vezetőségének a megválasztásához. Ennek első fináléja volt a mai híradás szerint a tartományi rendfőnök megválasztása, melyből dr. Hám Antal, eddigi h. rendfőnök neve került ki győztesen. Ezután került sor a rendi tanácsnokok s az egyes házak főnökeinek a megválasztására, mellyel pénteken lehetőleg be is fejeződik a négy napos tanácskozás.

— A Debreceni Vasváry Dalegyet műsoros estje. A debreceni Vasváry Pál-Dalegyet f. hó 19-én vasárnap este fél 8 órai kezdettel műsoros estélyt rendez a gör. kath. elemi iskola nagytermében (Vigkedvü Mihály-utca 4.), melyre ezután szeretettel meghívja a nagyérdemű közönséget. Belföldi díj nincs Szives adományokat az új színpad szükségleteire közszínttel fogad és hírlapilag nyugtázza a Rendezőség.

— A Debreceni Sakkör válogató versenye. A Debreceni Sakkör az augusztusi mesterképző főturnára nevezett játékosai között u. n. válogató mérkőzést rendez, amely a Royal kávéházban, két csoportban, ma veszi kezdetét. A válogató versenyen új formát elárult játékosok a versenyvezetőség döntése alapján a főturnára bocsájtanak. A játékosok felkértenek hogy a Royal kávéházban ma este 6 órakor teljes számban jelenjenek meg.

Egy 14 éves fiúcska tragikus körülmények között a Városi Gőzfürdő nagy bazinjában lelte halálát

Böszörményi Kálmánka eminens polgári iskolai tanuló édesapja kíséretében ment a halálos végű fürdőzésre — A halál oka: szívszélhűdés

Egy végtelenül tragikus, szomorú jelenetekben bővelkedő, megindító szerencsétlenséggellett gazdagabb a tegnapi nap halálozási rovata, — a mennyiben Böszörményi Kálmán, 13 éves fiúcska, délután 2 órakor, a városi gőzfürdő nagy bazinjában szívszélhűdést kapott, a víz alá merült és meghalt.

A halálos végű fürdőzésről az alábbiakban számol be tudósítónk:

A kis Böszörményi Kálmán, akinek édesapja a Domb utca 11. szám alatt lakik, ahol jól menő eszmadia műhelye van, most tette le a negyedik polgárit, csupa kitünő eredmény nyel, megörvendeztetve ezzel szüleit, akiknek legkedvesebb gyermekük volt ez a nyílt tekintetű és okos fiúcska.

Akikne gyermekük van, jól tudja, mit tesz az, ha egy ilyen fiúcska eminens bizonyítványt hoz haza s a jól végzett iskolai évtudatában kér valamit — az ilyen kérést nem lehet megtagadni.

Igy volt ebben az esetben is. A tiszta kitünő bizonyítványt hazahozó Böszörményi Kálmánka arra kérte édesapját, hogy vigye el a városi gőzfürdő nagy bazinjába, ahol lubickolni szeretne.

Az apa, mit sem sejtve, eleget tett kis fia unszolásának; tegnap délután elment fiával a városi gőzfürdőbe, hogy onnan sohse hozza vissza többé élve.

Az apa és fia, miután átették a fürdőben szokásos formalitásokon, bementek a nagy bazin termébe, ahol az örvendő fiúcska egy óvatlan pillanatban eltűnt az apja mellől s ez lett a veszte.

Ugyanis a nagy bazinban fürdőző 15—20 ember egyszer csak arra lett figyelmes, hogy egy ifjú, Csösz József nevű 15 éves gyerek elkezd torkaszakadtából kiáltani: „Jöjjenek jöjjenek, egy kis fiú belefuladt a vízbe!”

Az összefutott fürdőzők már csak azt látták, hogy a kiáltó fiú a víz

alá merül és felök egy élettelen testet, a kis Böszörményi Kálmánt.

A kis fiu apja, aki időközben beszélt valakivel — utóljára érkezett az összeverődött csoporthoz, rémülten látta, hogy a fiát teszik ki a fürdőzők a bazin párkányára. Velőrázó kiáltással, — amilyenre csak a nagyon kétségbeesett férfiember képes — térdelt fia élettelen teste mellé, értelmetlen hangokat halatott, — úgy, hogy a jelenlevők szükségesnek tartották elvonni fia mellől, mert igen félős volt, hogy a kétségbeesett apa elveszti lelke egyensúlyát.

A fürdőzők között éppen jelen volt Zilahy János mentő, aki azonnal hozzáfogott az élesztési kísérletekhez, azonban hasztalanul, mert a kis fiu nem akart magához térni.

A közeli Strand fürdőből áthívták a történetesen jelen levő dr. Balló orvost, aki a közben kiérkezett mentőkkel szintén megtevé minden lehetőt, — de már csak a beállt halált tudták konstatálni s mivel az élesztési kísérletek alatt nem jött ki víz a kis fiu szájából, arra a megállapodásra jutottak, hogy Böszörményi Kálmánka szívszélhűdés következtében halt meg.

A jelenlevők alig tudták visszatarítani a fájdalomában sikoltozó szerencsétlen apát, aki kétségbeesésben önmagát kezdte vádolni: „én vagyok az oka, mért is hoztalak el, édes fiam, jó fiam, mért hoztalak el, Isten, Isten, irgalmas Isten!”

A kis Böszörményi Kálmán holttestét az egyetemi klinika halottasházába szállították, ahol meg fogják ejteni a boncolást.

Itt jegyezzük meg, a Böszörményi családnak tavaly is meghalt egy kis fia, kinek elvesztését a szerencsétlen anya alig tudta túlélni s annyira mély nyomot hagyott lelkében, — hogy a mostani szomorú tragédiáról a család nem is meri felvilágosítani; úgy mondták el neki a dolgot, mint-ha kis fia csak elájult volna.

A Hatvan-utcai betörés tettesét két évi fegyházra ítélték

Az ítélet jogerős — 30 millió értékű árut 16 millióért adott el

Múlt év december 24-én, karácsony éjjel 11 órakor betörő járt Schwartz Bertalan rőfös és rövid-áru kereskedő Hatvan-utcai üzletében, ahonnan 80 millió korona értékű rövidárut lopott el. A nyomozás során kiderült, hogy a betöréses lopást Márkus Sándor, vásároka járó kereskedő követte el. A lopott holmit Mezőtúrra vitte és a vásáron eladta.

Márkust 19F25 áprilisában elfogták, azóta az ügyészség foglya. — Vele együtt vád alá helyezték azokat a kereskedőket is, akik a lopott áruból vettek, így Wunder Sándort Braun Ármint és Steiner Lajost, utóbbi azért, mert tudott a bűnselekményről és nem tett feljelentést.

A bűnügyet tegnap tárgyalta a debreceni büntető törvényszék dr. Lakatos Gábor törvényszéki tanácselnök. A vádat Gergies dr. — ügyészségi elnök, a védelemt pedig dr. Fényes Jenő és dr. Halász ügyvédek látták el.

Márkus Mór előadta, hogy a betöréses lopást ő követte el. Mayer

Zoltánnal együtt, még pedig úgy, hogy a szomszédos bádogos üzletbe álkules segélyével behatoltak s a két bolti helyiséget elválasztó deszka falba akkora rést fűrészeltek, hogy egy ember beférjen. Így lopták el a holmit, melyeket aztán eladtak. Az árut Braunékhoz vitte s arra kérte őket, engedjék meg, hogy ott letegye, mert azt egy budapesti cégtől kapta bizományba. — Haza ugyanis nem merde elvinni, mert szüleinek nem tudta volna az áru eredetét megmagyarázni. Wunderrel elutazott Mezőtúrra és ott december 29-én, a vásáron eladták a 80 milliót érő árut 16 millióért. Innen Pestre utaztak. Márkus adott Wundernek három milliót, a többivel pedig Nyíregyházára ment s ott áll, míg el nem fognák.

A többi vádlottak tagadták a terhükre rótt bűnselekményt.

A törvényszék a vád- és védőbeszédok elhangzása után bűnösnek mondta ki Márkus Mór, Letócsás János bűntetteseket és ezért két évtizedes fegyházra ítélte Wunder Sándort orrazdaság vétségében mondták ki

Az összes

praktikus háziasszonyoknak a valódi Franck hoz való hajlandósága abban leli magy rázatát, hogy a valódi „Franck“



a kávédaráló-val, mint védjegy a legjobb, legizletesebb és a legértelmesebb kávépótlék!

bűnösnek és ezért 3 hónapi fegyházzal sújtották, melyből két hónapot és 21 napot a vizsgálati fogsággal kitöltöttnek vettek. Braun Ármint egy és fél millió kor. pénzbüntetésre ítélték magántulajdon elleni kihágás miatt. Ellenben Braun Ármint a bíróság felmentette. Steinerrel szemben az ügyész elejtette a vádat.

Márkus Sándor és védője Halász László az ítéletben megnyugodott, az ügyész szintén, így az jogerős lett. A többi vádlottak és védőjük Fényes Jenő dr. felebbezték az ítélet miatt, az ügyész pedig súlyosbítás végett jelentett be perorvoslatot.

Wunder Sándor, mint velünk közli, nem tudott az áruk lozott voltáról, mert őt Márkus Miklós rendes díjazás mellett fogadta meg, kisegítő gyanánt. Elítéltetése miatt felebbezett.

Csak egy mosolyt... Élekép 1925-ből

Egy idegen ur megszólít egy hor-dárt a Piac-utcán

— Mondja öregem, ez itt a Piac-utca?

— Sajnálom, most nem érek rá megmondani.

A kifosztott lakás

Mit vittek el a beörök?

Megirta a „Debrecen“, hogy a napokban ismeretlen tettesek nagyszabású betörést követtek el *Hódel* Jenő máv. főellenörnek, a vasutasok bérházában levő lakásán.

A betörés károsultja családjával a vidéken tartózkodott s így csak a lakásban visszamaradt eszelő értesíthette a rendőrséget, ahonnan detektívek szállottak ki, hogy megjtsék a nyomozást, melynek során megállapítást nyert, hogy a betörő álkules segélyével hatoltak be a lakásba és onnan elvitték 1 drb. 1 lilogram súlyú ezüstháló, egy kilenc személyes ezüst evőkészletet, 6 párnát, 3 paplant, egy asztalterítőt valamennyi F. B. monogrammal és azonkívül több értékes holmit.

Kihallgatták tüzetesen Schödlé családját, de már a nyomozás első napján kiderült, hogy a családnyak semmi köze nem volt a betöréses lopáshoz.

A nyomozást a rendőrség nagy apparátusai folytatják s a jelek szerint alighanem nyomon fognak járni a detektívek. A betörésről távirati értesítést küldött Schödlé Jenő, aki azóta Debrecenbe jött és a nyomravezetésnek jutalmat tűzött ki. Z

Közérdekű levelek

Egy háztulajdonos válasza az Ipartestület felhívására

Az alábbi levelet, bár nem mindenben fedi álláspontunkat, leközzöljük, mint közérdekűt:

Tisztelettel kérem a tek. Szerkesztő urat, legyen szives helyet adni becses lapjában ezen néhány soraimnak:

B. lapja f. hó 15-iki számában a debreceni Ipartestület felhívást intézett a debreceni háztulajdonosokhoz, melyben ajánlja a renoválást és építkezést, megadja a felvilágosítást, hogyan kell intézni, csak építsen, javíttasson, kölcsönrel per sze, ha bírja a terhet vagyona. — Csak ne legyen lakáshiány, hogy építsünk. En köszönöm a jó akaratát a tek. Ipartestületnek, de nem tudom, mint előre számottevő háztulajdonos, hogy építsék 2 évi törlesztéses kölcsönrel? Ugy jött ki a számításom, hogy igen építenék egy családnak lakást, kit soha el nem tudnánk küldeni, ki nekem még ellenségem lenne és két év múlva fizetném a magam keresetét kamatba vagy tőketörlesztésbe, mert oly horribilis lakbért, amely behozná az építkezést, még kérni sem lehetne. De még élénk emlékezetembe van a tek. Ipartestület elől járásának a háztulajdonosok ránt táplált jóakarata, melyben feliratilag kéri a minisztériumot, hogy bizonytalan időre hosszabbítsa meg a lakás megkötöttségét. En szerintem pedig önök nem azért folytatják iparjokat, hogy Szabó Pálnak új háza legyen, vagy Kiss Jánosnak új ruhája és még azon feül Szabó Pálnak, Kiss Jánosnak önök fizessenek, amiért új házat, új ruhát élveznek, hanem azért fáradsz, hogy önök is megéljenek. Ez a helyzet pedig most a háztulajdonosokkal így van, hogy felépítette a házat a tulajdonos, de joga nincs hozzá, akit befogadott, látott lakással, ráadásul nemcsak ingyen lakást, hanem milliókat szed be, mint felhatalommal rendelkező főbérlet; a háztulajdonosé csak az örökös maczera, fenyegetés, büntetés, lenézés és fizetés. En szerintem pedig ha meg lenne a magántulajdonjog, de nem papíron, — vagy mint követelték, hogy „jogot a népek”, meg lenne az egyenlő jog, sokkal több munka lenne, de lenne lakás is elég. — Nagy hiba, hogy mindenki úgy gondolkodik, hogy ha joga lesz a háztulajdonosnak, akkor nem lesz lakás. — En merem állítani, hogy lakáshiány nem lenne és az uszora magas bért követelőkkel elbánná a törvény. — En tehát köszönöm a tekintetes Ipartestület jó akaratát, de nem építek.

Tisztelettel

Erdi Pál, háztulajdonos.

— *Halálozások.* A debreceni állami anyakönyvi hivatalban a tegnapi nap folyamán a következő haláleseteket jelentették be: Eesedi Sándor ref. 32 éves, Berettyóújfalun — Szöllösi Ilona gk. 12 hónapos, Bánk. — Csérhes Józsefné Szűcs Julianna ref. 56 éves, Nyil-u. 54. — Uzonvi Péter ref. 72 éves, Rákóczi-u. 42.

— *A Közhatalom Munkáskert Egyesület* folyó hó 19-én d. e. fél 12 órakor tartja évi rendes közgyűlést a Széchenyi-utca 13. sz. alatti saját helyiségében, melyre az egyesület t. tagjait ezúton hívja meg az — Előújság.

— *Izr. istentiszteletek a Deák Ferenc-utcai templomban.* Pénteken este egyegyed 8 órakor, szombaton reggel 7. délelőtt fél 11. délután 5 és este 8 órakor. — A Kápolnás-utcai templomban szombaton reggel fél 8 órakor. Az elnökség.

Makadám, kiskocka burkolat

A Diószegi- és Károly Ferenc József-ut burkolatozása

A városi tanács mai ülésén ismét burkolatozási ügyet tárgyalt, a Diószegi- és Károly Ferenc József-utak beburkolásának ügyét. Mint emlékeztetés, a városi tanács és a közgyűlés már ennek az évnek a burkolatozási programjába felvette a Diószegi-ut burkolását, de bazalt nyerskockakövel s most Kalenda Lóránt műszaki tanácsnok azzal a javaslattal jött a városi tanács elé, hogy kiskockakövel kövezzék ki az utat bazalt helyett. A javaslat indokolása az volt, hogy a nyers kockakö idovel sülyed és ez a fenntartási költségeket annyira megnöveli, hogy jövedelmezőbb és hasznosabb egyenesen kiskockával végezni a burkolást. A kiskockaköburkolat azonban nem lenne 6 méter széles, mint a nyerskocka, hanem csak 5, ami módot nyújt arra, hogy a költségvetésbe felvett ezer-

hatszázmillió papirkoronáért előállítsák a burkolatot.

A városi tanács elfogadta az előterjesztést és a versenytárgyalásra beérkezett ajánlatok közül a Korláthi és Kissebesi Kőbánya R. T. legelőnyösebb ajánlatát fogadta el. Ez a részvenytársaság 100 vagon kiskocka követ 165.000 koronás egységárban hajlandó szállítani. A Diószegi-ut burkolása már megkezdődött, a Károly Ferenc József-ut kikövezésére pedig októberben kerül majd a sor.

A Károly Ferenc József-ut rendkívül elhanyagolt burkolatát végig makadámotatni akarja a tanács, valószínű azonban, hogy a jövő évre tartósabb burkolatot kap ez a nagyforgalmu ut, mert hiszen a makadám aligha tartaná ki ezen az uton egy évig is.

A nagyerdei atrocitás ügye a Tábla előtt

Mayerfy gazdaszt másodfokon is 3 hétre itélték

1921. év novemberében három gazdasági akadémiai hallgató: Österreicher Mihály, Halmi Jenő és Rochlitz József izraelita vallású gazdasági akadémiai hallgatók levizsgáztak. Ezeket néhány hallgató megfenyegette, hogy ne merjenek visszámenni. A vizsga letétele után a főntebbi három hallgató közül a városba igyekezett. Előadásuk szerint, utközben a Nagyerdőn vagy husz hallgató megtámadta őket, az istrángot elvágták, a kocsist lelőtték és ütlegelni kezdték a három fiatal embert, akik közül az egyik revolveréből lövést adott le. A golyó Lengyel Józsefet melten találta. A támadók visszahúzódtak, mire a három zsidó gazdasz

elmenekült. A többiek utánuk. Az egyik tanyába menekült hallgatókat üldözőik kihúzták az épületből és elverték.

Az eljárás a támadók ellen megindult. Két gazdasz nevét sikerült megtudni: Mayerfy György és Bihary Istvánét, akiket vád alá helyeztek.

A törvényszék Mayerfyt három heti fogházra ítélte, ellenben Biharyt felmentette bizonyítékok hiányában.

Fellebbezés folytán az ügy az Itéltábla elé került, mely tegnap foglalkozott az ügyvel.

A királyi Itéltábla a törvényszék ítéletét helybenhagyta.

Vasárnap bajnoki uszóverseny lesz a dr. Magoss György vándordíjért.

Megirtuk, hogy a vasárnapi bajnoki uszóverseny egyben dr. Magoss György vándordíjért is folyik.

A díj a maga nemében, mint vándordíj, páratlan: fél méter magas szinezüst serleg — „Dr. Magoss György Debrecen sz. kir város polgármesterének vándordíja” — felirással.

A díj ébenfa alapzaton nyugszik s még a mai napon ki lesz állítva közszemlére a Forgalmi Bank kirakátaiba. A díjat Medvegy Elemér műépítész kezdeményezésére alapították.

A Debreceni Uszók Egyesületének tagjai a díj feltételeit már kidolgozták, mely tervezetről egy példányt, mint dísz alapítólevelet, Magoss polgármesternek fognak átadni.

A feltételek a TEK bajnoki uszóversenyére mint egyesületi pontverseny, lettek kiírva.

A verseny nevezései egyébként lezárultak: neveztek: a DEAC, DUE, Nyctve, TSE uszói, akik elkeseredett küzdelmet fognak vívni nemcsak a büszke bajnoki címért és helyezésekért, hanem a pontversenyre minden tudásuk legjavát kell, hogy beleadják, ha egyesületük javára akarják ezt eldönteni. A vándordíj védői szerepét a DUE és a DEAC uszói fogják vállalni.

A verseny érdekességei közé tartozik a vízipólo bajnoki, ahol a DEAC a tavalyi legyőzősért akar revánst venni a bajnok DUE felett. Az uszós számokban 8—10 induló biztosítja a verseny sportbeli értékét.

Érdekesnek ígérkeznek a helygyversenyek, amelyek szintén bajnokiak, ahol a 100 méteres mellúszásban a tavalyi bajnokok kívül indulnak: Weichinger E., DUE, Ungár

Lily DUE és Jost Böske DEAC stb. A 100 méteres hátúszásban: Schön Böske, Weichinger és Jost fognak indulni. A 100 méteres gyorsúszásban egyedül áll, mint verhetetlen — Feldheim Edith DUE; külön versenyt fognak itt uszni Jost E. és Weichinger E.

A bajnokok számokat kiegészítik még az ifjúsági versenyek és gyermekversenyek, ahol dr. Kéler Tibor, a MUSz alelnökének vándordíjért fognak küzdeni.

A közönség kényelmére vonatkozólag is történt intézkedés, amennyiben a versenyt fürdőruhában is végig lehet nézni, amely délután fél 5 órakor kezdődik.

Ajánlatos jegyekről előre gondoskodni Méliusznál.

— *Magyar nédialt csárdást* tanuljon még akkor is ha imádja a klasszikus muzsikát. Igaz, az általános műveltséghez tartozik, hogy a zenéhez s a klasszikus zenéhez hozzá tudjunk szólni. De az igazi magyar kultúrához tartozik az, hogy minden magyar zenekedvelő és minden magyar zenekultiváló értsen a magyar zenéhez is. Világhódító utján van a magyar zene és idehaza még ma is a fülsértő néger zene-bona után homladozunk. Hiszen szép ez is, de az Istenért, ne a négernek esináljunk propagandát. Ugy-e, a néger rajongással egy kis ritmusos propagandát loptak ide a szállítók? Dalt, stílus, kedvesség, elmélyedés és igazság a magyar nótá. Hát nem ez a legfőbb, magasabb propaganda eszköz? Szívhez, észhez legjobban szól. Tanuljunk magyar zenét még akkor is, ha elhanyagoljuk érte a klasszi-

kusokat, mert szelid, jóságos, megértő propaganda eszközökre van szükségünk. Dezső Gábor, budapesti zongora oktató, magyar zene specialista még néhány haladú zongorista tanítványt kiképezne csodálatos módszerével, magyar nézdaloknak, csárdásoknak bravuroz játszására, harmonizálására, rövid 1—2 hónap alatt. Érdeklődők forduljanak a Bosznay cég Kossuth Lajos utcai üzletében Suchán Rezső urhoz, aki minden felvilágosítást szívesen merad.

A Lipinszkaja-ügy objektív beállításban

Della Lipinszkaja — a moszkvai Intim-színház (Kék madár) primadonnájának társulatáról — mely most Debrecenben szerepel —, bár nem nagy közönség előtt, azonban igazi művészi értéket nyújtva — kedvezőtlen tudósítások jelennek meg a fővárosi lapokban.

A hírlapiról objektívításra való hivatkozással szükségesnek tartjuk megírni, hogy ezek a tudósítások nem mindenben fedik a valóságot, ezt a most hozzánk érkezett szegedi lapokból állapítjuk meg. Ugyanis a fővárosi lapok úgy állítják be a dolgot, mintha a Lipinszkaja-társulat művészeti botrányokat provokált volna ugy Szegeden, mint Hódmezővásárhelyen, Andor Zsigmond színigazgató 2 játzsási állomásán. A valóság az, hogy Andor Zsigmond nem fizette ki a vendégszereplésre szerződött Lipinszkaja-társulat tiszteletdíját, — amely jogosan követelte, megfelelő formák között, a pénzt s ebből keletkezett az ugynevezett művészeti botrány. A szerződésben kikötött tiszteletdíjat pedig ki szokás fizetni, ezt tudnia kellene nemcsak Andor Zsigmondnak, hanem a fővárosi lapoknak is.

Kutyaharapásért 20 ezer korona pénzbüntetés

Tegnap délelőtt 10 óra tájban a Csapó utca 19. számú háznál özvegy Hufnagel Mihályné trafikja előtt a piacon egy kutya megharapott egy 12 éves kis leányt. A gyerek sírására nagy csődület támadt; az oda siető rendőr bevitte a gyereket a trafikba, ahol jegyzőkönyvet vett fel, majd a leányt orvoshoz vitte. A kutya megfigyelés alatt tartják. A kutya tulajdonosa huszezer koronával akarta kárpótolni a gyereket.

— *Uzonvi Barna dr. gyász.* Nagy részvételt keltett a megyeházán Uzonvi Péter nyugalmazott hajdubüször ményi rendőrkapitány, dr. Uzonvi Barna másodfőjegyző édesapjának halála. Az öreg 50 éven át szolgált szülővárosát és a mult évben vonult nyugalmába. Hosszu hivatalnoki pályafutását még a régi hadkerületből kezdte és amikor Hajdúvármegye megalakult, Hajdubüször város szolgálatába lépett, mint iktató. Hajdubüszörben nagy részvételt keltett a város legrégebbi tisztviselőjének váratlan halála.

— *Református presbiteri gyűlés.* A debreceni református egyház 1925. évi július hó 18-ik napján — szombaton — délután 4 órakor az egyház tanácstermében presbiteri gyűlést tart az alábbi programmal: 1. Jelentés adományokról. 2. A gazdasági bizottág jelentése és javaslata a Nagytemplom javítási munkájának vállaltba adása tárgyában. 3. A templomegyesület évi jelentése, különösen az egyesületi titkár díjazása és a „Vasárnap” terjesztése tárgyában. 4. A gazdasági bizottság jelentése a számadást vizsgáló bizottság és a tanya-vízszelő küldöttség napidíjainak megállapítása tárgyában. 5. Ugyanannak és az iskolásoknak jelentése hárven tanítói díjlevélbe a fa-árandóság felvétele tárgyában. 6. A lelkészkar javaslata az esküvő pároknak biblia adományozási tárgyában. 7. *Választás egy hitoktatói állásra.*

Esnek a gabonaárak.

A gabonatözsde ezen a kampanyban először volt észrevehető az üzlet menetében, hogy kedvező a termés. — A délelőtti folyamán ugyanis nagyobb mértékben estek a gabonaárak. — A lanyhulásra az adott okot, hogy a tengerentuli áru tözsdeiről folytatódólagosan olcsóbb árakat jelentettek, azonkívül a magyar állomásokról érkező tudósítások is nagyon kedvezőek voltak. Különösen a buza minőségéről nagyon jó a vélekedés, úgy hogy a buzaról és rozsról a termésbeesés a magánjelentések alapján most még kedvezőbb. Ennek következtében a malmok egész délelőtti folyamán tartózkodtak a vételtől és az a kis mennyiség, amely ma forgalomba került, csak nagyobb áremelkedéssel volt elhelyezhető. Az árjegyzőbizottság megállapítása szerint az újbuza és újroz 15.000 koronával, a tavalyi buza 20.000 koronával, a rozs pedig 10.000 koronával olcsóbbodott.

A tözsdatanács hivatalos árjegyzése a következő: 76 kg-os tiszavidéki óbuza 405—410.000, pestmegyei és dunántúli buza 402.500—407.500, 78 kg-os tiszavidéki óbuza 415—420 ezer, pestmegyei és dunántúli 412—417.500, 77 kg-os tiszavidéki újbuza 400—405.000, pestmegyei és dunántúli buza 395.000—400.000, — Orozs 380—390.000, új-rozs 337.500—342.500, új árpa 270.000—280.000, ózab 440—460.000, tengeri 282.500—285.000, repce 545—560.000, korpa 265—270.000 korona Budapest 100 kg-ként.

Szemlelői üzere el.

Szürke galamb. A reklamált cikk, sajnos, nem jutott kezünkbe. Kegyeskedjék talán még egyszer beküldeni, legnagyobb készséggel közöljük. Szíves írásait mindenkor szívesen vesszük.

A. B. A debreceni ébredők belső várságáról szóló cikket csak az esetben közölhetjük, ha erre nézve pontos adatokat tetszik rendelkezésünkre bocsátani.

„Asszony” „Falusi” jegyzés alatt megjelent cikkek írója inkognitóban maradjon.

Színház

A színházi iroda jelentése:
Leszállított helyáradak a színházban!

A nagy sikerre való tekintettel még pénteken, szombaton és vasárnap lépnek fel **Schéba** a világhírű átváltozó művész, aki egymaga 19 szerepet játszik! Ezt mindenkinek meg kell néznie! — **Dela Lipinskaja** a világhírű orosz „Kék madár” primadonnája csodálatos művészetével — ami páratlan — éneklő az ő fényes műsorát s vele együtt **Symay Ede** a Kis komédia tagja conferál és gyönyörűen hangulatos dalokat énekel. Az igazgató, hogy mindenki számára lehetővé tegye ezeknek a csodásan művészi előadásoknak a megtekintését, a színházi ehlyáradatokat péntek, szombat és vasárnapra 50 százalékkal leszállítja, hogy a város kevésbé tehető polgárai is részesei lehessenek a feledhetetlen estéknek. Elsőrendű támlásszék 25.000, II. rendű 20.000, III. rendű 20.000 korona. Siessen jegyét biztosítani e feledhetetlen estékre.

A mozgószínházak műsora:
Vígsház: A zengő hárfá. (Königs Sünde). A zsoldáros király története 9 fejezetben. Hatalmas díjállítás, eredeti egyiptomi felvételek. Kísérő Boesánat tévedtem, burlasz.
Uránia: Mary Pieford főszereplésével: Rosita, regényes történelmi játék 8 felvonásban. Kísérő: A végzet játékszere, burlasz.

Aranycorona árfolyama

14.377 papirkorona.

Változó az értéktözsde.

A mai értéktözsde az irányzat eleinte gyengébb volt, később azonban barátságos volt. A nyitási árfolyamok még a tegnapi zárókurzusnál is alacsonyabbak voltak, — azonban intervenciós vásárlások következtében közvetlenül nyitás után lassu áremelkedés indult meg, amely ugyan erőteljesebb mértékben csak egyes értékeknél jutott kifejezésre, azonban hatását kisebb mértékben az egész piacon éreztette.

Ferencvárosi sertésvásár.

Felhajtás 2200. — Árak: könnyű 16.5—19.5, közép 19—21.5, nehéz 18—21.7. Az irányzat lanyha.

A Magyar Nemzeti Bank deviza árfolyamai:

Deviz	100	1000
Dollár	7.563 K	71390 K
Angol font	245.300 K	347000 K
Hollandi forint	2.150 K	28420 K
Francia frank	1.336 K	5393 K
Svájc frank	1.800 K	13900 K
Léva	507 K	115 K
Cseh korona	21.5 K	2121 K
Lira	6.5 K	2667 K
Lei	45 K	349 K
Dinár	1224 K	1245 K
100 r. márká	16860 K	19960 K
Lenyel márká	1.430 K	13.80 K
Osztrák korona	9985 K	10065 K

Gyékénytermés eladás. Közzé teszem, hogy a Hortobágy folyó medréből, a vevő által kitermelendő folyó évi, mintegy 3—4 waggonyi gyékénytermés a f. évi július hó 25-én, délelőtt 9 órakor, a mátai biztosítási hivatalban tartandó szóbeli árverésen a legtöbbet ígérőnek, — azonnali készpénzfizetés mellett el fog adatni. — Mátai biztos.

Meghívó. A volt közös 39-ik gyalogezred kötelékébe tartozott — a világháború folyamán — hősi halált halt bajtársaink emlékének megörökítése céljából felállítandó emlékmű létesítésére és a leleplezési ünnepség előkészítésére kiküldött intéző bizottságnak 1925 július hó 18. napján, szombaton d. u. 4 órakor a Városháza tanácstermében (emelet 33. ajtó) tartandó ülésére. A tárgyalandó rendkívüli fontos ügyekre tekintettel tisztelettel kérem a tagokat, hogy ezen ülésen okvetlenül megjelenni sziveskedjenek. Debrecen, 1925 július 15. — besztercebányai Klein László ny. tábornok, az emlékmű bizottság elnöke.

A felvidéki magyar kálvinisták sérelmei

Prága, július 16. A felvidéki magyar kálvinista egyházhatóság mint a Lidove Novini írja, a népszövetségi tanács elé kimerítő memorandumot szándékozik beterjeszteni, amelyben benne foglaltatik a kálvinista egyház panaszai a cseh kormány ellen. A kormány mindmáig nem hagyta jóvá az egyházi alkotmánytervezetet, amely 1923 óta készen áll. A lelkeszsarjadék csak 1927-ig végezhető tanulmányait Magyarországon és a cseh kormány nem enged meg kálvinista teológiai és tanítóképző létesítését.

Felkötés szerkesztő: PÁLFY JÓZSEF
Gadja e T. H. könyv- és lapkiadó vállalat
nyomatott a Tiszántúli Hírnap 4-6 nyomdájában.

Születések. A debreczeni állami anyakönyvi hivatalban a mai nap folyamán a következő születéseket jelentették be: **Biró József** npsz., fiu István, — **Eryetér László** gépészmérnök, leány **Zsuzsanna Viola**, — **Szilágyi István** kisbirtokos, (ikrek) két leány **Margit** és **Rozália**, — **Gombási Károly** erdőtelepítő, leány **Piroska**, — **Eszenyi Gábor** kisbérő, leány **Margit**.

Mit hirdet ma az ingóságkivétel? (Hatvan-utca 1., ref. püspöki bérpalota, az udvarban. Telefon 11—99.) Mindennemű művészi és ipari termékek, butorok vétele és eladása. Páratlan alkalmi vétel: egy üzemben levő 13 HP. benzínmotor cséplőgarnitúrával azonnal átvehető. Továbbá 8—10 lóerős dynamó, nagyobb ablaktok spalettákkal, hat darab valódi mahagónifából készült ebédlőszék, gyönyörű antik asztal, órák, vitrinek, porcellánok, villanyluszterek, hatszemélyes porcellán étkezészet, hatszemélyes alpakka evőkészlet, kitűnő sodrony ágyceték, művészi festmények, szentképek és mindenféle ingóságok. Heti vagy havi részletfizetésre is adunk: férfi és női ruhákat, ruhaszöveteket, vásznakat, függönyöket, futószőnyegeket asztalokat, egész és fél hálóka, magános ágyakat, összezsukható vaságyakat, asztal- és tornyospórokat, szőnyegporolálóvályókat, rokat, szőnyegporolálóvályókat, varrógépeket, egy lóra való lószerszámot, inga-, fali- és ébresztőórákat, gyermekkoecikát, gyermekágyakat, Sehöberágyakat, tükörűvegeket, tüköröket, mosdókat és mindenféle ingóságokat. A világhírű amerikai Underwood írógépek Debrecenben kizárólag az Ingóságkivételnél rendelhetők meg részletfizetésre is.

NYILT-TER.*

Bőrfregoli Tegedez szabónál heti és havi részletfizetés mellett, **Párfia-utca 42.**

Szent Anna puszta melletti Szarvashegyen termelt **urasági falbercek** literenként 12 ezer koronáért kapható **NAGY JÓZSEF** „Debreceni újság” vendéglőjében, **Rákóczi u. 3.**

Földbérlet

Bérbeadó 600 négyszög föld **Károly Ferencz József-ut 58. szám** alatt. — A bérösszeg megjelölésével ellátott ajánlatok **Déry Emil, Budapest** Tökölly-ut 8. szám. alá in ézendők.

Festéket
faulciákkal, bronzokkal, aranyokkal, tónusokkal, románciákkal és minden színű porfésztékek kivételével minden színben nagyon olcsón vásárolhat
STERN
Kisköztársaságban Fiac utca 10. Békával szemben.

Faszén, mész, gipsz cement, tüzifa

és minden építkezési és üzleti anyagok legjobb minőségben, olcsó árral kapható **SCHIFFMANNAL, Pesti u. 3** Telefon 852.

„Méliusz”
könyvkereskedés könyvújdonseggal
DUMAS:
Madame Dubarry bukása. Alapár 6—
HUGÓVIKTOR:
Nyomorultok I—IV. Alapár 10—
GARDONYI G.:
Két menyasszony Alapár 7—
Agay Isien Eiri " 7—
A kürt " 8—
Te Berkenye " 7—
MAROCZY A.:
A sakk Alapár 8—
MOLY T.:
A báró lelke Alapár 7—
BRAMSTOKER:
Karnevál Alapár 4—
Drakula " 8—
Szorzószám 7000 + 5%
Telefon 2—70.

Potomár!

120 millió koronáért megkapható 2 szép nagy sarokház nagyon szép helyen, a Péterfia és Rákóczi-utcák szájában! Hatalmas fordalmu helyen szép **üzlethez** alkalmas és beköltözhető lakással **MAROTHY GYÖRGY-U. 9.** és **Könyök-u. 11. szám**, két egymásmelletti ház! Ötödik ház a Rákóczi-utcahoz és kilencedik a Péterfiához!

A Maróthy Gy. utca a Rákóczi-utcaból nyílik, közvetlen folytatása az Egyetem-utcának. Mindkét épület elsőrendű cseréple, cseréplel fedve kitűnő karban. Mindkettő teljesen alapiról, szép pince lakásokkal. Két üzlet van a házban, az egyik rögtön át lesz adva. A másik cipész-üzlet. — Villany, víz, csatorna bevezelve, udvarban angol kőzet. A szép sarok-üzleten kívül át lesz adva a vevőnek beköltözhető az Özevgy Györfly Lajosné úrnő lakása, egy szép nagy utcai szoba, konyha, speiz, belső padlójárat, láskamera.

KIS UDVAR teljesen letéglázva és betárolva. A vevőnek e ház után semmiféle utalékot sem kell fizetnie. Teleknyvi átirat's is díjlan! Tulajdonosa a **NAGY LAJOS** ingatlanforgalmi iroda **VERE-UTCA 9. SZ.** Ott köthető meg a vételi jog-ügylet. Neveltséges potomár! Alkudozások véget ne érjének. Utolsó reklám!

Egész magyar honban Híre jár már annak: Nincs a kerek földön Paria FEUERMANN nak Bőrdönt, retikült, Vagy utikazettát, Mindent legolcsóbban és a legjobbat ad. **PIAC-UTCA 44. SZ.**

Apró hirdetések

Négy lapban olvassák az Ön apróhirdetését, melyet 8000 koronáért felad a Debreczen, Debreczeni Független Újság, Hajdúföld vagy Tiszántúli Hírlap kiadóhivatalában vagy a Hegedűs és Sándor R. T. (Piac-u. 34.) vagy az Aczél Henrik (Piac-u. 24.) könyvesboltjának pénztáránál. Alkalmi apróhirdetés 10 szögig 8000 korona, minden további szó 800 korona — Vastagbétűvel szedett apróhirdetés, levelezés és kereskedelmi apróhirdetés díja duplán számítatik

Apróhirdetésekre felvilágosítást a 7-88. számú telefonon ad a kiadóhivatal

AJÁNLAT

Márványmozait, cementlapok, betonárak, sarkok minden fajta építési anyagok legolcsóbban beszerezhetők Debreczeni Működgyárnál. Fűrdő-u. 2. — Telefon 10-99.

Tűzifa vagonjételeiben és aprítva legolcsóbban beszerezhető Erdélyi Tűzifabehozatalnál. Fűrdő-u. 2. Telefon 10-99.

Jóminőségű téglák és eszerép Tóth és Sebestyén építésszek téglagyárából kapható legolcsóbban. Megbízott Petrus József Zöldfa-u. 8. sz.

Fajborok leszállított áron liter és hordótételben, Arany János-u. 30. H270

Tej, uradalmi fölözletlen, hónap-számra kapható Fűvészkert-u. 8. F324

Rikkancsok
magas fizetéssel

felvételnél lapunk kiadóhivatalában

Vacuum motorpétróleum csépléshez hordószámra állandóan legolcsóbban kapható Grünberger és Glük egyedárusítóknál Debreczen, Csapó-u. 16. F171

Poloskairást, lakások vizsgálását felelősséggel vállalom. Poloskaszor kaphaó. Kossuth-utca 47. Nádasz. H170

Cséplést vállalom magánjáró gép re. Homok-utca 46. H169

Varrónó izléses ruhák készítését és alakítását vállalom. Házakhoz megyek varrni. Bundi-u. 3. H168

Szakember bérebe vagy percentre venne keresmát vagy vendéglőt. — Cim: Csapó-utca 6. 370

Gyorsírás tanítását vállalja szakember biztos eredménnyel. Cim a kiadóban. 349

Könyvített tanít biztos eredmény nyel szakember. Cim a kiadóban. 350

Intelligens zsidó család elvállalja teljes ellátásra feltétlen ural család gyermekét. Cim: Független Újságban. F193

Használt butorait újjal becséreltem Szigyártó Sándor asztalos, Atilla-tér 5. F187

Új és alighasznált butorok olcsón eladó. Baross-u. 7., asztalosnál. F188

Fehérnemű és gyermekruha varrónó házakhoz ajánlkozok, vidékre is Wilhelmé, Vigkedvü 40. F196

LAKÁS, ÜZLET

Két tanulót anyai gondozással teljes ellátásra elfogadok zogora használatl. Csapó-u. 60.

Piac központon hölgyfodrászat, 4 helyiség lakható is, üzem, rendelő céljaira átadó. Fodrászathoz szaktudás nem szükséges, vezetésre kitanítom. Piac-utca 77. F197

Egy-két izraelita iskolai tanuló a jövő tanévre ellátást kaphat, — Hatvan-u. 36. keresztépület.

Csinosan butorozott szoba azonnalra kiadó, özv. dr. Breiderné, Széhenyi-u. 49. F174

Butorozott szoba kiadó augusztus 15-re. — Bessenyei és Kerekes-féle Csendélet eladó. Piac-utca 77. F198

Szoba, konyha kiadó, esetleg butorozva nyaralásra is. Domokos-utca 16. F192

Egyszobás lakásomat eleserélem 2 szobással, ráfűtéssel. Bercsényi-u. 26., 2 ajtó. 354

A Nagytemplom közelében egy szoba, konyha, speiz butorral vagy butor nélkül átadó. Cim a kiadóban. 328

Kiadó egy nagyobb helyiség mely bármilyen műhelynek alkalmas. Wesselényi-tér 7. F181

Egyszobás lakást keres, lelépéssel magányos hivatalnoknő. Thalhammer, rendőrségi palota, földszint 30. 320

ÁLLÁST KAP

Házikisasszonynak keresek fiatal intelligens urileányt mielőbbi belépésre. — Ajánlatokat özv. Tunyogi Szücs Kálmán Berettyószentmárton címre küldendők. H181

Bejáró takarítónő felvétetik szülészeti klinikára. Jelentkezni Szegednél. F189

Könyvelő, ki számlázásban is gyakorlattal bír, augusztus 1-ére felvétetik. Berger üvegkereskedése, Piac-utca 66. F190

Látszerészstanulónak jó családból való fiút felveszek, Fischer, Pige 21. F194

Kifutó fiú és leány felvétetik. Debreczeni Bélyegzőgyár és Könyvnyomda. József kir. here. -u. 2. 352

Varrólányok könnyű bontási munkára azonnal felvételnél Riskónál, Hunyadi-utca 14. 355

Egy jó megjelenésű fodrászegéd azonnali belépésre felvétetik. Moldoványi Gábor, Szentanna-u. 1. 356

A fű felső kereskedelmi iskolához szolga kerestetik. Fialat, erős egyének jelentkezzenek az igazgatóságnál naponként 11-től 12-ig. F167

Asztalos tanulót fizetéssel felveszek. József kir. here.-utca 7. — Strausmann. 333

Arany ezüst, briliánsat, zálogcédulát legmagasabb áron veszek
STEINER MIHÁLY Hatvan-u. 2. I. em.

KERESLET

Rövid zongorát, használt, jókarban levőt megvételre keresek. — Fried. Magyar Fanto Művek, Piac utca 42. 353

Barackot, érettet, bármily mennyiségben, mázsáját kettőszázezer kilónként 2000 koronájával átvessz Debreczen város központi szeszfőzdéje. Külsővásártér 19. F191

Gépésznek elmegyek nyári cséplésre bárhova. Cim a kiadóban. 318

ELADAS

Saját termésül, erősen bakáros, itisztán kezelt zamatos házibor literenkint csak 14 ezer. Kapható mindennap. Poroszlay-ut 53 Sestakert.

Eladó: férfi ruhák, cipők, női hosszú gallér, sötétkék selyem divatos ruha, új szetterek. Batthyányi 13., emeleti iroda. H179

Oszalonna van eladó. Libakert — Szekfü-u. 41. sz. 348

Férfi szabó varrógép eladó, Kut-u. 45., Schwareznál. — Egy szobakonyha eladó, értekezhetni Frank Csapó-u. 11. 346

Fejős kecske, szarvatlan 3 hónapos jerke fiával vagy anélkül eladó Nagy Pál-u. 11. F195

EGY SZOBA-KONYHÁS ÉS mellékhelyiségekkel is ellátott lakást keresek, lehetőleg a város belterületén. Havi 4-500 ezer koronát fizetek, esetleg lelépést. Ajánlatokat „Gyermektelen” jellegre a kiadóba kérek

Egy 2 tonnás, gyorsjáratu, fizem képes Mercédes teher autó eladó. Deák Ferenc-utca 13., sóraktár. H177

Debreczenszky István
Kárpitos — Halköz 3. szám
Kész hencserek, diványok, matracok, garnitúrák raktáron
Javítások: elvállalom

VEGYES

Fehér és színes filekalapok olcsón szerezték be Matka Anna, Csemete utca 10. 194

Barack és ringlót állandóan kapható Sesztina-u. 4., közvetlen kiszállomással mellet. H111

Veszek tisztá patenzáros (csatos) üvegeket magas áron. Kristály vezérképviselő, Külsővásártér 18. szám. F83

Nagy József fodrásztermébe
Debreczen, Sas ucca 4. szám

előrangú kiszolgálat és minden 5000 koronáért váltott bérletjegyhez teljesen díjtalanul, egy üveg legfinomabb Astra kölni vizet kap
Manicúr urak és hölgyek részére.

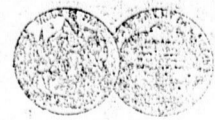
Vitéz NAGY BELA SZIJGYÁRTÓ DEBRECEN
Hunyadi-ucca 13.

Raktaron tart: Egyszerű igás és kocsiszerszámogat
Ostornyeleket | Boka és térdvédőket
Izzasztókat | Bőrpuhító
Hevedereket | Fényesítő és tisztító szereket.

MEGRENDELESEKET ÉS JAVÍTÁSOKAT SZAKSZERUEN ÉS JUTÁNYOS ÁRON ESZKÖZÖL

Vitéz NAGY BELA SZIJGYÁRTÓ DEBRECEN
Hunyadi-ucca 13.

BAGDI ANTAL

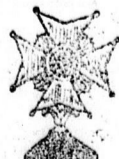


párisi hölgyfodrász szalon

TEJ-

PIAC

Specialista örök ondo-lálásban, jótállással, 10 évi prakszis Párisból
Henné hajfestésben, min-



den elfestett haját kijavít garanciával, a legszebb és legolcsóbb parókák készítése örök hullámokkal.

Építői figyelmébe. Tisztelettel értesítjük az építető közönséget, hogy az „Első Debreceni Építőipari Szövetkezet” törv. székileg bej. cég megalakult. Elvállal az építkezéshez tartozó minden néven nevezendő munkálatok tervezését, felépítését teljes befejezésig, épület javítását, jókarban tartását, műkövek és műkömunkák elkészítését mérsékelt árak mellett ugy helyben mint vidéken. Kandia-u. 4B. szám bent az udvarban. Telefon: 7-41. — Meghívásra elmegyünk. 251

4-es gőzgarnitúra cséplést vállalom. 900 as Hoffer cséplő eladó 22 millióért. Pataky. Erzsébet-u. 22.

Cséplést vállalom magánjáró gémpemre, azonnal szállítható. Erzsébet-utca 20. H176

Ha tudni akarja

mi sors vár önre hivatásában, szerelmében, vagyonában az 1925-ik évben, mi

ingyen

küldünk Önnek kimerítő asztrológiai leírást.

Nem jóslási szédelgés! Természettudományi megalapítások!

Számtalan köszönő irat! Irjon azonnal születése napjának megjelölésével a következő címre:

Neukultur-Verlag Berlin W. 9

Kivágandó! Adja tovább! (A lapra hivatkozni, mert csak egy díjtalan.)

Erőpompái kárpitos

SZABÓ JOZSEF Varró-utca 11. sz., Szent Anna-utca sarokán
KÉSZ HENCSEREK RAKTÁRON

Hentesáru-műhely

teljes berendezése, felszerelése eladó.

Vétele esetén a műhely-helyiség és le-továbbra is bérelhető. Bővebb felvilá-gosítás kérhető Mezeus-u. 26. sz. 2. vagy a NAGY LAJOS ingatlanforgalmi irodában, Veres-u. 9.